

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός γνωμοδότησης 120/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα ΣΤ΄

Συνεδρίαση της 26^{ης} -4-2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ιωάννης Διονυσόπουλος, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Παναγιώτα – Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Δημητρακόπουλος, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμ. Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ. 429.1/40/193812/Σ.4561/5-12-2015 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, Β΄ Κλάδος/Β4 (ΔΣΣΝΣ), Τμήμα Συντονισμού Ελέγχου – Λειτουργίας Δ/ΣΕΩΝ Στρατολογικού.

Περίληψη Ερωτήματος: 1^ο. Αν οι νομότυπα συνταχθείσες γνωματεύσεις, οι οποίες εκδόθηκαν από τις συγκροτούμενες στις Ελληνικές προξενικές αρχές ειδικές στρατολογικές επιτροπές, αποτελούν εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις και ποια η έκταση της υποχρεωτικότητάς τους επί των, στη συνέχεια, εκδιδόμενων πράξεων της αρμόδιας Επιτροπής Απαλλαγών.

2^ο. Αν οι διατάξεις του άρθρου 16 του ν.δ. 1327/1973 κασιχύουν των αντίστοιχων του άρθρου 15 του εν λόγω διατάγματος, ως ειδικές, ή είναι δυνατή η παράλληλη με τις τελευταίες εφαρμογή.

3^ο. Αν οι τελικώς επιλαμβανόμενες Επιτροπές Απαλλαγών έχουν την ευχέρεια :
α. Να απέχουν από την εκφορά οριστικής κρίσης επί της σωματικής ικανότητας του στρατεύσιμου. β. Να ζητήσουν την αυτοπρόσωπη παρουσίαση του ενδιαφερόμενου ενώπιόν τους, παρά την ήδη πιστοποιηθείσα από τις ειδικές στρατολογικές επιτροπές αδυναμία μετακίνησής του για λόγους υγείας και γ. Να

ζητήσουν την προσκόμιση περισσότερων στοιχείων πέραν της γνωμάτευσης της ειδικής στρατολογικής επιτροπής.

Για τα ως άνω ερωτήματα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ. 429.1/40/193812/Σ.4561/5-12-2015 της ερωτώσας Υπηρεσίας και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά.

1. Στρατεύσιμος, που προσκλήθηκε για κατάταξη το Νοέμβριο του έτους 2014, με τόπο διαμονής την Αυστραλία, απέστειλε με αίτησή του στην αρμόδια στρατολογική υπηρεσία, γνωμάτευση της ειδικής στρατολογικής επιτροπής του γενικού προξενείου της Ελλάδας στην Αδελαΐδα, από την οποία προέκυπτε ότι, μετά από σχετική διαπίστωση του ιατρικού μέλους της επιτροπής, αδυνατούσε να μεταβεί για λόγους υγείας στην Ελλάδα για κατάταξη. Η στρατολογική υπηρεσία διαβίβασε στη συνέχεια την αλληλογραφία (συμπεριλαμβανομένης, προφανώς, της ανωτέρω γνωμάτευσης) στην αρμόδια Επιτροπή Απαλλαγών, η οποία, κατόπιν εκτίμησης των διαλαμβανομένων στη γνωμάτευση, έκρινε τον ενδιαφερόμενο ακατάλληλο για στράτευση (1/5). Επανερχόμενη η ως άνω Επιτροπή Απαλλαγών, ανακάλεσε την εν λόγω γνωμάτευση (περί ακαταλληλότητας για στράτευση), με την αιτιολογία ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της χωρίς αυτοπρόσωπη εξέταση διαδικασίας, επειδή δεν τεκμηριώνεται αδυναμία μετακίνησης για ιατρικούς λόγους, και είναι πιθανή η διαφορετική εκτίμηση των προβαλλόμενων παθήσεων από τους ιατρούς της.

2. Στρατεύσιμος, με τόπο διαμονής την Αγγλία, κατέθεσε με πληρεξούσιο στην αρμόδια στρατολογική υπηρεσία γνωμάτευση της ειδικής στρατολογικής επιτροπής του γενικού προξενείου της Ελλάδας στο Λονδίνο, από την οποία προέκυπτε η αδυναμία μετακίνησής του για κατάταξη, για συγκεκριμένους λόγους υγείας, χωρίς κίνδυνο επιδείνωσής της (της υγείας). Η αρμόδια κατά τα προδιαλαμβανόμενα επιτροπή απαλλαγών, γνωμάτευσε, χωρίς τη αυτοπρόσωπη παρουσίαση του παραπεμπόμενου, ότι απαιτείται επανεξέταση με την αυτοπρόσωπη παρουσιάσή του, επειδή δεν τεκμηριώνεται αδυναμία μετακίνησής του (κατάκοιτος).

ΓΧ

3. Αναλυτικότερα, η ανωτέρω Υπηρεσία, παραθέτει τις διατάξεις των άρθρων 34 και 37 του ν. 3421/2005, οι οποίες, μεταξύ άλλων, ρυθμίζουν την υγειονομική εξέταση της σωματικής ικανότητας των στρατεύσιμων, που διαμένουν στο εξωτερικό και αδυνατούν για λόγους υγείας να καταταγούν μετά από πρόσκληση στις οικείες μονάδες, από ειδική στρατολογική επιτροπή, εδρεύουσα στις κατά τόπους προξενικές αρχές. Στη συνέχεια, μετά τη διαβίβαση της εκδιδόμενης από την ως άνω επιτροπή γνωμάτευσης-έκθεσης από την αρμόδια στρατολογική υπηρεσία στην προβλεπόμενη υγειονομική επιτροπή, δηλαδή την Επιτροπή Απαλλαγών, η τελευταία, σύμφωνα με τις επίσης, παρατιθέμενες στο ερώτημα διατάξεις των άρθρων 4, 15 και 16 του ν.δ. 1327/1973 και 5 του π.δ. 374/1973, κατ' ελευθέρα κρίση και συνεκτίμηση της προαναφερθείσας έκθεσης, γνωματεύει σχετικά με την αδυναμία προσέλευσης των καλούμενων προς κατάταξη στρατεύσιμων για λόγους υγείας.

4. Από τα δεδομένα αυτά, προκύπτει ο προβληματισμός της Υπηρεσίας ως προς την ερμηνεία διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, ως προς τη διαδικασία κρίσης της σωματικής ικανότητας των στρατεύσιμων, οι οποίοι διαμένουν στο εξωτερικό και αδυνατούν για λόγους υγείας να καταταγούν, από τις αρμόδιες προς τούτο ειδικές στρατολογικές επιτροπές, ως προς το είδος και την έκταση της δεσμευτικότητας των εκδιδόμενων από αυτές πράξεων, και, τέλος, ως προς τον τρόπο και τη διαδικασία έκδοσης γνωματεύσεων από τις, επιλαμβανόμενες στη συνέχεια, Επιτροπές Απαλλαγών.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5. Στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 2 και 3, 15 παρ. 2,3 και 4, 16 παρ. 1 και 4 και 18 παρ. 1 και 9 του ν.δ. 1327/1973 «Περί των Υγειονομικών Επιτροπών των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α'16), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 4.

Στρατολογικά Συμβούλια και Επιτροπαί .

1. Εις τα υπό του περί στρατολογίας νόμου προβλεπόμενα συμβούλια επιλογής οπλιτών και ειδικά στρατολογικά συμβούλια, συμμετέχουν και αξιωματικοί υγειονομικού ιατροί, επί τω σκοπώ υγειονομικής εξετάσεως των παρουσιαζόμενων στρατευσίμων και κληρωτών και γνωματεύσεως επί της σωματικής αυτών ικανότητος.

2. Τα της συγκροτήσεως και των αρμοδιοτήτων των συμβουλίων τούτων, καθορίζονται υπό του περί στρατολογίας νόμου.

3.Ωσαύτως αι προβλεπόμεναι υπό του περί στρατολογίας νόμου, ειδικαί στρατολογικαί επιτροπαί, αι συγκροτούμεναι εις το εξωτερικόν, παρ'εκάστη Ελληνική Πρεσβεία ή εμμίσθω Ελληνικώ Προξενείω, έχουν αρμοδιότητα υγειονομικής εξετάσεως και γνωματεύσεως, υπό μορφήν συντάξεως σχετικής εκθέσεως, επί της διά λόγους υγείας αδυναμίας προσελεύσεως στρατευσίμων ευρισκομένων εις το εξωτερικόν. Επί των εκθέσεων τούτων, διαβιβαζομένων εις το οικείον στρατολογικόν γραφείον, γνωματεύει σχετικώς η πλησιεστέρα του στρατολογικού τούτου γραφείου, επιτροπή απαλλαγών.

Άρθρο 15.

Τρόπος Εξετάσεως και Γνωματεύσεως .

1...2.Τα μέλη των υγειονομικών επιτροπών, μορφώνουν γνώμην βάσει ενός ή πλειόνων των ακολούθων στοιχείων:α.Της ίδιας αυτών αντιλήψεως, δυναμένης να διαμορφωθή και εξ αυτοπροσώπου εξετάσεως του παραπεμπομένου. β.Γνωματεύσεων στρατιωτικών νοσοκομείων ή και πολιτικών νοσοκομείων , νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή κλινικών επί της εν αυτοίς νοσηλείας του παραπεμπομένου. γ.Εξετάσεων υπό αρμοδίων προς τούτο ιατρείων, εις α παρεπεμφθη ή υπό των οποιων είχεν εξετασθή ο κρινόμενος. δ.Γνωματεύσεων ή γνωμών ειδικών επιστημονικών ιατρείων ή ειδικών επί του κρινομένου θέματος στρατιωτικών ή ιδιωτών ιατρών. ε.Των περιεχομένων του ατομικού βιβλιαρίου υγείας, του βιβλιαρίου υγειονομικής περιθάψεως και του αντιγράφου του φύλλου μητρώου του παραπεμπομένου. ζ.Παντός στοιχείου προκύπτοντος εξ υποβληθέντων περί του κρινομένου φύλλων νοσηλείας ή εκ της όλης επί της υποθέσεως υφισταμένης αλληλογραφίας.

3.Εις περιπτώσεις καθ' ας η υγειονομική επιτροπή κρίνει ότι δεν δύναται να μορφώση σαφή γνώμην, είτε δι' αυτοπροσώπου εξετάσεως του παραπεμπομένου, είτε δι' εκτιμήσεως των υποβληθέντων αυτή στοιχείων, δύναται να γνωματεύση περί της εισαγωγής ή επαναεισαγωγής αυτού εις νοσοκομείον ή περί της παραπομπής του προς ειδικήν εξέτασιν, με συγκεκριμένον προς γνώσιν στοιχείον.

4.Αι υγειονομικαί επιτροπαί, εκ της ελευθέρας και κατά κρίσιν συνεκτιμήσεως των εκ παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου στοιχείων, αποφασίζουν και διατυπώνουν την σχετικήν γνωμάτευσιν αυτών βάσει των ισχυόντων πινάκων νοσημάτων, παθήσεων και βλαβών, ή ...

ΓΧ

Άρθρο 16.

Αδυναμία Προσελεύσεως.

1. Αδυναμία προσελεύσεως ενώπιον υγειονομικής επιτροπής γίνεται αποδεκτή μόνον διά λόγους υγείας. Εν τη περιπτώσει ταύτη η αρμοδία επιτροπή γνωματεύει, άνευ αυτοπροσώπου παρουσιάσεως του παραπεμπόμενου, βάσει ητιολογημένης εκθέσεως αξιωματικού υγειονομικού ιατρού περί της παθήσεως και της αδυναμίας προσελεύσεως.

2...3...

4. Εις περιπτώσεις καθ' ας ο κρινόμενος ευρίσκεται εις το εξωτερικόν, η αρμοδία υγειονομική επιτροπή μορφώνει γνώμην και γνωματεύει βάσει της συμφώνως τω ανωτέρω άρθρω 4 συντασσομένης εκθέσεως της προς τούτο συγκροτουμένης εν τω εξωτερικόν ειδικής στρατολογικής επιτροπής

Άρθρον 18.

Ισχύς Γνωματεύσεων – Προσφυγαί και Αναθεωρήσεις.

1. Αι γνωματεύσεις των επιτροπών απαλλαγών και ανωτάτων υγειονομικών επιτροπών διακρίνονται εις αναθεωρησίμους και μη αναθεωρησίμους .

2...3....4.....5.....6.....7....8....

9. Αι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών επί μη αναθεωρησίμων περιπτώσεων ως και επί περιπτώσεων ασκηθεισών, κατά τα ανωτέρω, προσφυγών, τυγχάνουν οριστικά, αμετάκληται και υποχρεωτικά δια τον αρμόδιον Υπουργόν ή την, κατά περίπτωσιν, αρμοδίαν αρχήν.»

6. Στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1γ (4) του β.δ. 374/1973 «Περί συνθέσεως, αρμοδιοτήτων και λειτουργίας των Επιτροπών Απαλλαγών και των Επιτροπών Αναρρωτικών Αδειών των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α'115), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον 5. 1. Αι επιτροπαί απαλλαγών έχουν τας ακόλουθους αρμοδιότητας επί προσωπικού του οικείου Κλάδου: α.....β.....γ. Κληρωτοί ή στρατεύσιμοι Εξετάζουν και γνωματεύουν :

(1)(2)....(3).....(4)Επί της δια λόγους υγείας αδυναμίας προσελεύσεως στρατευσίμων καλουμένων προς κατάταξιν .

Δια τους εκ τούτων ευρισκομένους εις το εξωτερικόν, η σχετική γνωμάτευσις βασίζεται εις ειδικήν έκθεσιν, συντασσομένην υπό της, ως εν άρθρω 4 του Ν.Δ. 1327/1973 συγκροτουμένης παρ' εκάστη Ελληνική Πρεσβεία ή εμμίσθω προξενείω ειδικής στρατολογικής επιτροπής.»

7. Τέλος, στις διατάξεις των άρθρων 34 παρ. 1, 2 και 3 και 37 παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8 του Ν. 3421/2005 «Στρατολογία των Ελλήνων και άλλες διατάξεις» (Α'302), όπως ισχύουν μετά την αντικατάσταση των παραγράφων 3 και 8 με το άρθρο 26 του Ν. 4278/2014 (Α'157), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 34 .

Υγειονομικές Επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων.

1. Στην αρμοδιότητα των υγειονομικών επιτροπών των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίες συγκροτούνται και λειτουργούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ανήκει η κρίση της σωματικής ικανότητας, η ένταξη σε κατηγορίες σωματικής ικανότητας και η χορήγηση αναβολών υγείας στους παρακάτω: α. Στρατευσίμους. β.....γ.....δ.....

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του παρόντος νόμου, η εξέταση και κρίση της σωματικής ικανότητας των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να γίνεται και χωρίς την αυτοπρόσωπη παρουσίαση των παραπεμπόμενων, εφόσον σοβαροί λόγοι υγείας δεν επιτρέπουν τη μετακίνησή τους στην έδρα των επιτροπών.

3. Οι παραπεμπόμενοι στις υγειονομικές επιτροπές εντάσσονται υποχρεωτικά σε κατηγορία σωματικής ικανότητας ή τους χορηγείται αναβολή κατάταξης ή κρίνονται ακατάλληλοι για στράτευση (I/5) .

Άρθρο 37.

Αδυναμία μετακίνησης για κατάταξη στρατευσίμων, εφέδρων και ανυπότακτων, για λόγους υγείας .

1. Για την υγειονομική εξέταση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων, εφέδρων και ανυπότακτων που αδυνατούν για λόγους υγείας να καταταγούν, μετά από πρόσκληση σε μονάδες κατάταξης, εφόσον δεν νοσηλεύονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα της παραγράφου 1 των άρθρων 15 και 17 του νόμου αυτού, αρμόδιες κατά περίπτωση είναι οι παρακάτω επιτροπές και συμβούλια: α.....β.....γ. Η ειδική στρατολογική επιτροπή που εδρεύει στις κατά τόπους προξενικές αρχές για τους διαμένοντες προσωρινά ή μόνιμα στο εξωτερικό και απαρτίζεται (1) Τον διοικητικό προϊστάμενο της προξενικής αρχής ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο. (2) Έναν μόνιμο αξιωματικό του Στρατολογικού Σώματος και αν δεν υπηρετεί στο προξενείο, έναν μόνιμο αξιωματικό των Ενόπλων Δυνάμεων ή των Σωμάτων ή εφόσον οι παραπάνω ελλείπουν δύο Έλληνες πολίτες, ως μέλη. (3) Έναν μόνιμο υπάλληλο της ελληνικής προξενικής

ΓΧ

αρχής, ως μέλος. (4) Έναν Έλληνα ιατρό και αν δεν υπάρχει έναν αλλοδαπό ιατρό, ως μέλος. Η ιατρική αμοιβή βαρύνει τον εξεταζόμενο.

2.Οι υγειονομικές επιτροπές και συμβούλια της προηγούμενης παραγράφου συγκροτούνται για κάθε έτος υποχρεωτικά εντός του Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, με πράξη του διοικητή του φρουραρχείου, του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας, του προϊσταμένου της οικείας προξενικής αρχής αντίστοιχα ή των νόμιμων αναπληρωτών τους και συγκαλούνται με πράξη του προέδρου μετά από αίτηση των επικαλουμένων αδυναμία κατάταξης για λόγους υγείας, στην οποία επισυνάπτεται το σημείωμα κατάταξης για εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων.

3.Η εξέταση του ασθενούς γίνεται κατά την ημερομηνία που υποχρεούται για κατάταξη και μέχρι πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από αυτή. Ειδικά προκειμένου για ασθενείς που πάσχουν από ανίατη σωματική βλάβη ή πάθηση και είναι καταφανώς ακατάλληλοι για στράτευση, η εξέταση μπορεί να γίνει και μετά τις παραπάνω προθεσμίες.

4.Τα συμβούλια και οι επιτροπές αποφαινόμενα μετά από αυτοπρόσωπη παρουσίαση των ενδιαφερομένων ή με βάση έκθεση του ιατρού που μετέχει ως μέλος, κατόπιν μετάβασής του στον τόπο διαμονής του ασθενή, εφόσον ο ασθενής αδυνατεί να προσέλθει για εξέταση και σε κάθε περίπτωση εκδίδουν αυθημερόν γνωμάτευση με την οποία πιστοποιούνται τα εξής: α. Η πάθηση ή οι παθήσεις και αν αυτές είναι πρόσκαιρες ή ανίατες. β. Το ιστορικό των παθήσεων και η πιθανή διάρκεια ίασης των πρόσκαιρων παθήσεων. γ. Αν υπάρχει δυνατότητα μετακίνησης για κατάταξη χωρίς κίνδυνο επιδείνωσης της κατάστασης της υγείας του και σε καταφατική περίπτωση να επισημαίνεται ρητά στη γνωμάτευση η υποχρέωση για κατάταξη την ημερομηνία που αναγράφεται στο σημείωμα κατάταξης ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο πρόσκλησης για εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων. δ. Αν υπάρχει δυνατότητα μετάβασης στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή, μόνο για όσους διαμένουν στο εσωτερικό.

5.Για την έκδοση της γνωμάτευσης λαμβάνονται υπόψη συμβουλευτικά και τα πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή ιδιώτη ιατρού ανάλογης ειδικότητας, που αφορούν την πάθηση του ασθενή.

6.Η γνωμάτευση με όλες τις τυχόν εξετάσεις και το σημείωμα κατάταξης αποστέλλονται ή κατατίθενται με μέριμνα του ενδιαφερόμενου και με αίτησή του στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο σε προθεσμία πέντε ή προκειμένου για

ασθενείς που διαμένουν στο εξωτερικό δεκαπέντε ημερών, από τη σύνταξή της. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής ή κατάθεσης που δεν οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, η γνωμάτευση δεν λαμβάνεται υπόψη.

7. Με βάση τη γνωμάτευση των επιτροπών και των συμβουλίων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, το αρμόδιο κατά περίπτωση στρατολογικό γραφείο ενεργεί σε προθεσμία πέντε ημερών από τη λήψη της, ως εξής: α. αν πρόκειται για ασθενείς που πάσχουν από ανίατη βλάβη ή πάθηση, ή η ίαση της βλάβης ή της πάθησης προβλέπεται κατά τη γνωμάτευση να διαρκέσει πάνω από τέσσερις μήνες και δεν μπορούν να παρουσιαστούν στη μονάδα κατάταξης ούτε στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή των Ενόπλων Δυνάμεων, η αλληλογραφία διαβιβάζεται σε αυτή, η οποία γνωματεύει χωρίς την αυτοπρόσωπη παρουσίασή τους. β.....γ.....

8. Αν οι ασθενείς κριθούν από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ικανοί κατηγορίας πρώτης (I/1) μέχρι και τετάρτης (I/4), υποχρεούνται να καταταγούν εκτός Εκπαιδευτικής Σειράς Στρατευσίμων Οπλιτών (ΕΣΣΟ), με σημείωμα κατάταξης, και οπωσδήποτε εντός πενθημέρου, από την κοινοποίηση της γνωμάτευσης στην αρμόδια Στρατολογική Υπηρεσία, χωρίς να έχουν δικαίωμα νέας εξέτασης. Αν η επιτροπή αποφανθεί ότι δικαιούνται αναβολή λόγω υγείας, η αναβολή αρχίζει από την ημερομηνία που ήταν υποχρεωμένοι να καταταγούν αρχικά. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που κριθούν ακατάλληλοι για στρατεύση (I/5).»

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, εντασσόμενες και στο συνολικό νομικό πλαίσιο και το σκοπό που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

8. Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων των άρθρων 4 και 16 του ν.δ. 1327/1973, καθώς και του άρθρου 5 του β.δ. 374/1973, οι προβλεπόμενες από τον νόμο περί στρατολογίας ειδικές στρατολογικές επιτροπές, που συγκροτούνται στο εξωτερικό, σε κάθε Ελληνική πρεσβεία ή Ελληνικό προξενείο, έχουν αρμοδιότητα, για την υγειονομική εξέταση και γνωμάτευση με τη σύνταξη σχετικών εκθέσεων, σε περίπτωση αδυναμίας προσέλευσης μόνο για λόγους υγείας, των στρατεύσιμων που ευρίσκονται στον παραπάνω τόπο. Οι εκθέσεις αυτές, διαβιβάζονται στο οικείο στρατολογικό γραφείο και, κατόπιν, στην πλησιέστερη υγειονομική επιτροπή (Επιτροπή

ΓΧ

Απαλλαγών), η οποία, βασιζόμενη σε αυτές, μορφώνει γνώμη επί του τιθέμενου ζητήματος.

9. Επίσης, από το άρθρο 15 του ν.δ. 1327/1973, που ορίζεται αναλυτικά ο τρόπος εξέτασης και γνωμάτευσης προκύπτει ότι, εποφίεται στην ελεύθερη και κατά κρίση συνεκτίμηση των στις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του εν λόγω άρθρου (ενός ή περισσότερων) στοιχείων από τις υγειονομικές επιτροπές, για τη διατύπωση της σχετικής γνωμάτευσης, όπως, μεταξύ άλλων, της δικής τους αντίληψης, η οποία δύναται να διαμορφωθεί και με την αυτοπρόσωπη εξέταση του παραπεμπόμενου, καθώς και των γνωματεύσεων νοσοκομείων ή κλινικών ή ειδικών ιατρείων και ιατρών, όπως και κάθε άλλου στοιχείου που προκύπτει από τα υποβληθέντα για τον κρινόμενο φύλλα νοσηλείας ή από την υφιστάμενη αλληλογραφία όλης της υπόθεσης, ενώ, αν κρίνουν ότι αδυνατούν να μορφώσουν σαφή γνώμη, είτε με την αυτοπρόσωπη εξέταση του παραπεμπόμενου, είτε με την εκτίμηση των υποβληθέντων σε αυτές στοιχείων, μπορούν να γνωματεύσουν για την εισαγωγή (ή επανεισαγωγή) σε νοσοκομείο ή για την παραπομπή του στρατεύσιμου σε ειδική εξέταση, με συγκεκριμένο προς εξέταση και γνώση στοιχείο.

10. Συνακόλουθα, η αυτοπρόσωπη παρουσίαση του ενδιαφερόμενου, ενώπιον της οικείας Επιτροπής Απαλλαγών, ενδέχεται να συνιστά ένα από τα κρίσιμα - συνεκτιμώμενα από αυτήν - στοιχεία και, ως εκ τούτου, απόκειται στην ανέλεγκτη ουσιαστική της κρίση, όσον αφορά στα ζητήματα που άπτονται της κατάστασης υγείας του παραπεμπόμενου, η πρόσκλησή του για εξέταση. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η κρίση για τη σωματική ικανότητα των στρατεύσιμων, μπορεί σε κάθε στάδιο να γίνεται και χωρίς την αυτοπρόσωπη παρουσία τους ενώπιον της ειδικής στρατολογικής επιτροπής ή της Επιτροπής Απαλλαγών, εφόσον πιστοποιούνται αιτιολογημένα οι σοβαροί λόγοι υγείας που δεν επιτρέπουν τη μετακίνηση του στρατεύσιμου, χωρίς κίνδυνο επιδείνωσης της υγείας του στην έδρα των Επιτροπών.

11. Περαιτέρω, ο περιγραφόμενος στο άρθρο 15 του ν.δ. 1327/1973 τρόπος σχηματισμού της επιστημονικής κρίσης των Επιτροπών Απαλλαγών (βλ. παρ.9) εφαρμόζεται ακώλυτα και στην περίπτωση της αδυναμίας

προσέλευσης του παραπεμπόμενου ενώπιόν τους για λόγους υγείας, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ιδίου ν.δ.

12. Κατά τη διάταξη του άρθρου 18 παρ. 9 του ν.δ. 1327/1973, οι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών σε μη αναθεωρήσιμες περιπτώσεις, όπως στην εξεταζόμενη Επιτροπή Απαλλαγών (γνωμοδότηση 240/2000 Ν.Σ.Κ.), τυγχάνουν οριστικές, αμετάκλητες και υποχρεωτικές για τον αρμόδιο Υπουργό ή την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή και, όπως έχει κριθεί, έχουν εκτελεστό χαρακτήρα (ad hoc ΣτΕ 3862/2012 σκ.4, βλ. και ΣτΕ 3863/2012 σκ. 3, 3842/2010 σκ.5, γνωμοδότηση 509/2004 Ν.Σ.Κ).

13. Κατά παρόμοιο τρόπο ρυθμίζεται η σχετική διοικητική διαδικασία και με τις ως άνω διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 3421/2005, οι οποίες προβλέπουν ότι η ειδική στρατολογική επιτροπή, απαρτίζεται, μεταξύ άλλων, και από ένα Έλληνα (κι αν δεν υπάρχει, αλλοδαπό) ιατρό, ως μέλος, και ότι εκδίδει αυθημερόν γνωμάτευση, σχετικά με το είδος της πάθησης (πρόσκαιρη ή ανίατη), το ιστορικό και την πιθανή διάρκεια ίασης της, καθώς και τη δυνατότητα μετακίνησης χωρίς κίνδυνο επιδείνωσης της υγείας του εξεταζόμενου σε σχέση με την προβλεπόμενη ημερομηνία για κατάταξη, αφού ληφθούν συμβουλευτικά υπόψη πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή ιατρών.

14. Επομένως, η «γνωμάτευση» ή «έκθεση» της κατά τα ανωτέρω ειδικής στρατολογικής επιτροπής, έχουσα γνωμοδοτικό – συμβουλευτικό και όχι υποχρεωτικό κατά νόμο χαρακτήρα για το όργανο που εκδίδει την τελική πράξη, δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη, αλλά απλή γνώμη, προπαρασκευαστική της μετέπειτα εκδιδόμενης από την αρμόδια Επιτροπή Απαλλαγών γνωμάτευσης (βλ. και Ολ. ΣτΕ 545-6/1999, 4407/2014, 2468/2011, 3175/2009, 18/1983, Πορίσματα νομολογίας του ΣτΕ 1929 – 1959, σελ. 239, Ε.Π. Σπηλιωτόπουλου «Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου», πέμπτη έκδοση, σελ. 457, Μ. Στασινόπουλου «Δίκαιον των διοικητικών πράξεων», έκδοση 1951, σελ. 123-124).

15. Συναφώς, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή Απαλλαγών, πριν την έκδοση της προβλεπόμενης στο νόμο εκτελεστής διοικητικής πράξης, κατά το στάδιο διαμόρφωσης της κρίσης της για τη συνδρομή ή μη των νομίμων προϋποθέσεων, δεν δεσμεύεται από τις νομότυπα συνταγμένες εκθέσεις της ως άνω ειδικής στρατολογικής επιτροπής. Όταν, όμως, η τελική γνωμάτευση

ΓΧ

της Επιτροπής Απαλλαγών είναι αντίθετη, ως προς τη διάγνωση της κατάστασης υγείας ή τις συνέπειες αυτής της κατάστασης αναφορικά με την κατάταξη του στρατεύσιμου, τότε θα πρέπει να υπάρχει ειδική και επαρκής αιτιολογία, ενώ η Επιτροπή Απαλλαγών δεν στερείται αρμοδιότητας να επανέλθει εντός εύλογου χρόνου, αν υφίστανται ή τεθούν υπόψη της νεώτερα στοιχεία που τελούν σε πρόδηλη αναντιστοιχία με τα γενόμενα δεκτά σε προγενέστερη γνωμάτευση (βλ. ν. 2690/1999, άρθρο 17, ΣτΕ 4992/2012, 4656/2012, 3434/2011, 1035/2010, 668/2005, 2603/2004, 592/2003, ΕΣ72/2007, ΔΕΑΘ 1726/2013, 650/2013, 946/2011, 211/2010, 241/2009, 973/2008 και ν. 2690/1999, άρθρο 21, ΣτΕ 719/2015, 3150/2014, 1826/2014, 3842/2010, 3106/2008, ΔΕΑΘ 1524/2010, γνωμοδοτήσεις 221/2005, 509/2004, 240/2004 Ν.Σ.Κ).

16. Τούτων δοθέντων, καταλείπεται ευρεία διακριτική ευχέρεια στην τελικώς επιλαμβανόμενη Επιτροπή Απαλλαγών για την επιλογή του εύθετου για την έκδοση της κατά νόμο οριστικής γνωμάτευσης, χρόνου μη προβλεπομένης σχετικής από το νόμο αποκλειστικής προθεσμίας, μέχρι τον εκ μέρους της σχηματισμό γνώμης, μετά την (ενδεχόμενη) κατά την εκτίμησή της αναζήτηση, περισσότερων στοιχείων, αφού η κατά τα προεκτιθέμενα γνωμάτευση ή έκθεση της ανωτέρω ειδικής στρατολογικής επιτροπής δεν αποτελεί το μόνο και αποκλειστικά ληπτέο υπόψη στοιχείο για την εκφορά της τελικής επιστημονικής της κρίσης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

17. Κατ'ακολουθία των προεκτεθέντων, επί των τεθέντων ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ'), γνωμοδότησε ομόφωνα, ως εξής:

1°. Οι γνωματεύσεις, οι οποίες εκδίδονται από τις συγκροτούμενες στις Ελληνικές προξενικές αρχές ειδικές στρατολογικές επιτροπές δεν αποτελούν εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις και δεν είναι δεσμευτικές για τις επιλαμβανόμενες, στη συνέχεια, Επιτροπές Απαλλαγών, που εκδίδουν την τελική γνωμάτευση για την αδυναμία, για λόγους υγείας, προσέλευσης για κατάταξη των στρατεύσιμων.

2°. Οι διατάξεις του άρθρου 16 του ν.δ. 1327/1973 εφαρμόζονται παράλληλα με αυτές του άρθρου 15 του ιδίου ν.δ.

3°. Οι τελικώς επιλαμβανόμενες Επιτροπές Απαλλαγών έχουν ευρεία διακριτική ευχέρεια : α. Να αναβάλουν την εκφορά της οριστικής κρίσης επί της σωματικής ικανότητας στρατεύσιμου, εφόσον συντρέχουν λόγοι δικαιολογούντες αυτήν. β. Να ζητήσουν αιτιολογημένα την αυτοπρόσωπη παρουσίαση του ενδιαφερόμενου ενώπιόν τους, παρά την ήδη πιστοποιηθείσα από τις ειδικές στρατολογικές επιτροπές, που λειτουργούν στις προξενικές αρχές, αδυναμία μετακίνησής του για λόγους υγείας και να εκτιμήσουν ελεύθερα τους λόγους αδυναμίας αυτοπρόσωπης εμφάνισης. γ. Να ζητήσουν την προσκόμιση περισσότερων στοιχείων πέραν της γνωμάτευσης της ειδικής στρατολογικής επιτροπής.

4°. Ο μη εκτελεστός χαρακτήρας των γνωματεύσεων των ειδικών στρατολογικών επιτροπών δεν διαφοροποιεί τις απαντήσεις στα ως άνω ερωτήματα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 10 - 5 - 2016

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Χαλκιάς
Κωνσταντίνος Χαλκιάς
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Νικ. Π. Δημητρακόπουλος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.